

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า ชุมนุมสหกรณ์ และสมาชิกสหบท (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา

อุทธรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริม กำกับ ดูแลการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดของสินค้าสหกรณ์ และคณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ และกำหนดโครงสร้าง คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม จำนวนของอนุกรรมการในแต่ละคณะ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔)

(๓) เพิ่มอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างเสถียรภาพ ดำรงเงินกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ และดำรงเงินกองทุนอื่น ๆ ให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกำหนดวัตถุประสงค์ แหล่งที่มาของกองทุน คณะกรรมการบริหารกองทุน ที่ตั้งสำนักงานกองทุน และการบริหารกองทุน (เพิ่มมาตรา ๑๔/๑)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมการมอบอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ วรรคสอง)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมการกระทำการ หรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง)

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมให้สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๒๒/๑)

(๗) เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน และอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริม กำกับ ดูแลการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๒๖/๑ และมาตรา ๒๖/๒)

(๘) เพิ่มส่วนการส่งเสริมสหกรณ์ และบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ (เพิ่มส่วนที่ ๓/๑ การส่งเสริมสหกรณ์ และมาตรา ๒๖/๓)

(๙) เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดของสินค้าสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๒๖/๔)

(๑๐) เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๒๖/๕)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมประเภทของสหกรณ์ ลักษณะ วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการดำเนินกิจการสหกรณ์แต่ละประเภท (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ วรรคสอง)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสหบท (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๑ วรรคสอง)

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....คณะกรรมการ (เดิมนั้น) พ.ศ. ....

(๑๓) เพิ่มบทบัญญัติให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ (เพิ่มมาตรา ๕๑/๑)

(๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ (มาตรา ๖๐)

(๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และอำนาจกระทำการของชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง เพิ่มมาตรา ๑๐๕/๑ และมาตรา ๑๐๕/๒)

(๑๖) เพิ่มหมวดการอุทธรณ์ คณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ อำนาจหน้าที่และการดำเนินงาน (เพิ่มหมวดที่ ๙/๑ การอุทธรณ์ มาตรา ๑๒๘/๑ และมาตรา ๑๒๘/๒)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ที่มีหลักการและอุดมการณ์ในการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกและสหกรณ์ด้วยกัน รวมทั้งการช่วยเหลือสังคม ประเทศชาติ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อให้การพัฒนา คุ้มครอง สร้างเสถียรภาพ แก่ระบบสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการและควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย และมีความเป็นอิสระ โดยนิยามศัพท์คำว่าชุมนุมสหกรณ์และสมาชิกสมทบให้ชัดเจน ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างเสถียรภาพ ดำรงเงินกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ และดำรงเงินกองทุนอื่น ๆ ให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริม กำกับ ดูแลการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดของสินค้าสหกรณ์ และคณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ พร้อมทั้งกำหนดองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการ อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการต่าง ๆ กำหนดการกระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก การให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการแก้ไขข้อบกพร่องของสหกรณ์ การกำหนดประเภท ลักษณะ วัตถุประสงค์และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์แต่ละประเภท โดยกำหนดเป็นกฎกระทรวง การกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ โดยให้นำเข้ากองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ การจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และกำหนดอำนาจกระทำการของชุมนุมสหกรณ์ในแต่ละระดับให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามชุมนุมสหกรณ์ และสมาชิกสมทบ (ในมาตรา ๓)
๒. เพิ่มคณะกรรมการต่าง ๆ ในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ (ในมาตรา ๔)
๓. บัญญัติให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างเสถียรภาพและดำรงเงินกองทุน (ในมาตรา ๕)
๔. แก้ไขเพิ่มเติมการมอบอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ (ในมาตรา ๖)
๕. แก้ไขเพิ่มเติมการกระทำการ หรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (ในมาตรา ๗)
๖. แก้ไขเพิ่มเติมให้สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของสหกรณ์ (ในมาตรา ๘)
๗. เพิ่มเพิ่มเติมการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน (ในมาตรา ๙)
๘. เพิ่มอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริม กำกับ ดูแลการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ (ในมาตรา ๑๐)
๙. เพิ่มส่วนที่ ๓/๑ การส่งเสริมสหกรณ์ อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ (ในมาตรา ๑๑)
๑๐. เพิ่มอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดของสินค้าสหกรณ์ (ในมาตรา ๑๒)
๑๑. เพิ่มอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ (ในมาตรา ๑๓)
๑๒. จำแนกประเภท ลักษณะ วัตถุประสงค์ และขอบเขตของการดำเนินกิจการสหกรณ์แต่ละประเภท (ในมาตรา ๑๔)
๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของสมาชิกสมทบ (ในมาตรา ๑๕)
๑๔. กำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ (ในมาตรา ๑๖)
๑๕. แก้ไขเพิ่มเติมการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ (ในมาตรา ๑๗)
๑๖. กำหนดเกณฑ์ในการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และอำนาจกระทำการของชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ (ในมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐)
๑๗. เพิ่มหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ (ในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒)

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....

พระราชบัญญัติ
สหกรณ์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อการพัฒนาและการสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ และการคุ้มครองสิทธิประโยชน์สหกรณ์และสมาชิก ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเกิดประโยชน์ต่อระบบสหกรณ์ของประเทศ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ชุมนุมสหกรณ์” ระหว่างบทนิยามคำว่า “สหกรณ์” และบทนิยามคำว่า “สมาชิก” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

“ชุมนุมสหกรณ์ หมายความว่า สหกรณ์ตั้งแต่ห้าสหกรณ์ขึ้นไปประสงค์จะร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ที่เข้าร่วมกัน”

และให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “สมาชิกสมทบ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “สมาชิก” และบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ดังต่อไปนี้

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....

“สมาชิกสมทบ หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่บรรลุนิติภาวะ แต่ขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิก หรือบุคคลธรรมดาที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริม กำกับ ดูแลการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดของสินค้าสหกรณ์ และคณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์

องค์ประกอบของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๒๘/๑

องค์ประกอบของคณะกรรมการอื่นตามวรรคสอง ประกอบด้วย ผู้แทนส่วนราชการ ผู้แทนขบวนการสหกรณ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ในจำนวนที่เท่า ๆ กัน โดยให้รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือเทียบเท่า เป็นประธานคณะกรรมการ

อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๒๘/๒

อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริม กำกับ ดูแลการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖/๒

อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖/๓

อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดของสินค้าสหกรณ์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖/๔

อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖/๕

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม จำนวนของอนุกรรมการในแต่ละคณะ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง อำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้ประชุมเดือนละไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง และให้นำมาตรา ๑๓ มาบังคับใช้โดยอนุโลม”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๑๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๔/๑ ให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างเสถียรภาพ ดำรงเงินกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ และดำรงเงินกองทุนอื่น ๆ ให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ แหล่งที่มาของกองทุน คณะกรรมการบริหารกองทุน ที่ตั้งสำนักงานกองทุน และการบริหารกองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....ฉบับที่.....พ.ศ. ....

๓

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความในท้ายวรรคสองของมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

“เว้นแต่การถอดถอนกรรมการสหกรณ์”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กระทำการหรืองดเว้นกระทำการในการปฏิบัติหน้าที่ของตน อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิกหรือสหกรณ์มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการ หรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชี หรือตามรายงานการตรวจสอบ ให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ปฏิบัติการดังต่อไปนี้”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๒/๑ ในกรณีที่นายทะเบียนสหกรณ์มีคำสั่งตามมาตรา ๒๒(๓) ให้นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และมีสมาชิกสหกรณ์แห่งนั้นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งขององค์คณะที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จตามวิธีการและภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดและดำเนินกิจการแทนสหกรณ์นั้น โดยให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก จนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้แล้วเสร็จ โดยให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็น”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๖/๑ การดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน ในเรื่องดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

- (๑) การดำรงเงินกองทุน
- (๒) การบริหารสินทรัพย์และการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง
- (๓) การกำกับดูแลด้านธรรมาภิบาล”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๖/๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๖/๒ คณะอนุกรรมการส่งเสริม กำกับ ดูแลการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่และการทำงานดังนี้

- (๑) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบกิจการการเงินสหกรณ์
- (๒) ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย เพื่อการพัฒนาการประกอบกิจการการเงินสหกรณ์
- (๓) กำหนดนโยบายด้านการกำกับ ดูแลกิจการการเงินสหกรณ์
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวปฏิบัติในการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการการเงินสหกรณ์
- (๕) กำกับ ตรวจสอบและประเมินการบริหารเงินและการลงทุนของสหกรณ์

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....

- (๖) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๗) ดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ ๓/๑ การส่งเสริมสหกรณ์ และมาตรา ๒๖/๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“ส่วนที่ ๓/๑
การส่งเสริมสหกรณ์

มาตรา ๒๖/๓ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่และการดำเนินงาน ดังนี้

- (๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงทั้งภาครัฐและเอกชน สำหรับบริการตัดสินใจการพัฒนาสหกรณ์และสามารถบูรณาการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล
- (๒) สนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาและขับเคลื่อนงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์
- (๓) พัฒนาระบบบริการเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) ในระบบสหกรณ์
- (๔) วิเคราะห์ข้อมูล ส่งเสริมและสนับสนุนสหกรณ์ทุกประเภท เน้นสหกรณ์การผลิต การเงิน การตลาด เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
- (๕) ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมให้มีความก้าวหน้า สามารถเข้าถึงอย่างรวดเร็ว และสหกรณ์ในทุกพื้นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าได้ รวมทั้งการพัฒนางานวิจัยและสารสนเทศไปสู่เชิงพาณิชย์ ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในระดับโลก
- (๖) ส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร ให้มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม ได้แก่ Agri-Map และ Application เป็นต้น
- (๗) เสนอแนะคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติในการกำหนดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือข้อกำหนดพระราชบัญญัตินี้
- (๘) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการดำเนินงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
- (๙) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย”

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สนกสธ (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๖/๔ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๖/๔ คณะอนุกรรมการส่งเสริมพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดของสินค้าสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่และการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพในกระบวนการผลิตสินค้าสหกรณ์ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ด้วยการใช้งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม มาประยุกต์กับองค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความเติบโตอย่างยั่งยืน

(๒) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป สินค้าสหกรณ์ให้มีคุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด และได้มาตรฐานระดับสากล โดยใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและความรู้แบบองค์รวม

(๓) สร้างเครือข่ายในการผลิต การแปรรูปและการตลาด โดยส่งเสริมการสร้างกลุ่มสินค้าสหกรณ์ มุ่งสู่การเป็นฟาร์มอัจฉริยะ ระหว่างสหกรณ์กับภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๔) พัฒนาระบบการรวมซื้อ การรวมขาย การเชื่อมโยงธุรกิจการเงินและทุนของขบวนการสหกรณ์

(๕) เสนอแนะคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการกำหนดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการดำเนินงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

(๗) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๖/๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๖/๕ คณะอนุกรรมการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ มีอำนาจหน้าที่และการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

(๒) จัดทำและผลักดันหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์ในสถานศึกษา

(๓) จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์โดยเน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมและธรรมาภิบาล

(๔) จัดทำและรับรองหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับความชำนาญเฉพาะทางตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

(๕) ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานประจำปีในการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์พร้อมจุดเน้นการพัฒนาบุคลากรในปีต่อไป

(๖) เสนอแนะคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการกำหนดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....@พันทิพย์.....พ.ศ.....

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เจ็อนไข และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการดำเนินงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

(๘) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ประเภทของสหกรณ์ ลักษณะ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คุณสมบัติของสมาชิกสมทบมีดังนี้

(๑) เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งบรรลุนิติภาวะ และ

ก. มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีสหกรณ์นั้น แต่ขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิก หรือ

ข. มีความสัมพันธ์ในฐานะบิดา มารดา คู่สมรส บุตรของสมาชิกของสหกรณ์นั้น หรือ

ค. มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสหกรณ์นั้น

(๒) เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ เด็ก เยาวชน นักเรียน นิสิต หรือนักศึกษา ในสถานศึกษาที่มีสหกรณ์ หรืออยู่ในพื้นที่ดำเนินการของสหกรณ์ หรือมีความสัมพันธ์ในฐานะบุตรของสมาชิก

(๓) คุณสมบัติอื่นตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๕๑/๑ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

(๒) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายของนายทะเบียนสหกรณ์

(๓) ดำเนินกิจการนอกขอบวัตถุประสงค์ หรือขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์

เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้ใดมีส่วนร่วมในการกระทำของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ผู้นั้นต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์เช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการ”

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สนครรณ (ฉบับที่...) พ.ศ.....

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๐ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ ต้องจัดสรร ดังนี้

(๑) เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ
(๒) เป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินร้อยละห้าของกำไรสุทธิ

(๓) เป็นกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ตามมาตรา ๑๔/๑

กำไรสุทธิประจำปีที่เหลือจากการจัดสรรเป็นทุนสำรอง ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และกองทุนรักษาเสถียรภาพระบบสหกรณ์ ที่ประชุมใหญ่อาจจัดสรรได้ภายใต้ข้อบังคับ ดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท

(๒) จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี

(๓) จ่ายเป็นเงินโบนัสให้แก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ

(๔) จ่ายเป็นทุนสะสมไว้ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ใน

ข้อบังคับ”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ชุมนุมสหกรณ์ใดจะมีฐานะเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด หรือระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ จะต้องตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรดาสหกรณ์ในจังหวัด ในภูมิภาค หรือทั่วประเทศ ที่เป็นสหกรณ์ประเภทเดียวกัน หรือต่างประเภทที่ประสงค์จะเชื่อมโยงเครือข่ายประกอบธุรกิจ การผลิต การค้า เกษตรกรรม อุตสาหกรรม หรือบริการอย่างเดียวกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด”

มาตรา ๑๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๐๕/๑ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด และระดับภูมิภาค มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและเชื่อมโยงธุรกิจของสหกรณ์

(๒) ส่งเสริมการศึกษาและความรู้ทางสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์สมาชิก

(๓) ร่วมมือกับสหกรณ์ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน หน่วยงานอื่น และชุมนุมสหกรณ์ เพื่อการส่งเสริม ปรับปรุงกิจการของสหกรณ์ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม ทศพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

(๔) เป็นตัวแทนในการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของสหกรณ์สมาชิก

(๕) ส่งเสริม ดูแล แนะนำ ช่วยเหลือการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการจัดการ รวมทั้งให้บริการ วิเคราะห์ธุรกิจ และหรือการดำเนินงานของสหกรณ์สมาชิก

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ.....สน.กรร. (ฉบับที่.....) พ.ศ.....

(๖) ดำเนินกิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ
ชุมนุมสหกรณ์

(๗) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๐๕/๒ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ มีอำนาจ
กระทำการได้ตามมาตรา ๑๐๕/๑ รวมถึงให้มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสหกรณ์ประเภทนั้น ๆ เพื่อประโยชน์แก่ขบวนการ
สหกรณ์

(๒) จัด และหรือให้สวัสดิการและการสงเคราะห์แก่สหกรณ์สมาชิก

(๓) จัดให้มีบริการการศึกษา การฝึกอบรม การวิจัย และการบริการทางวิชาการอื่น เพื่อ
ประโยชน์แก่กรรมการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสหกรณ์สมาชิก

(๔) เป็นศูนย์กลางการส่งเสริมและพัฒนาระบบการบริหาร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแก่
สหกรณ์สมาชิก

(๕) เป็นศูนย์กลางทางการเงินสำหรับสหกรณ์

(๖) ให้คำแนะนำและตรวจสอบบัญชีแก่สหกรณ์ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

(๗) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือ
บุคคลอื่นใด

(๘) ร่วมทุนกับสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อ
ประโยชน์ร่วมกันและพัฒนาขบวนการสหกรณ์

(๙) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๙/๑ การพิจารณาอุทธรณ์ และมาตรา ๑๒๘/๑ แห่ง
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“หมวด ๙/๑

การพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๑๒๘/๑ คณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ซึ่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทน
ขบวนการสหกรณ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติที่
คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมายเป็นกรรมการ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการ

ต้นฉบับร่างพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่.....) พ.ศ. ....

ในสังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ”

มาตรา ๒๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๘/๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๒๘/๒ คณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ มีอำนาจหน้าที่และการดำเนินงาน ดังนี้

- (๑) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่อุทธรณ์
- (๒) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์
- (๓) พิจารณาทุเลาการบังคับตามคำสั่ง
- (๔) เสนอแนะคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการกำหนดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการดำเนินงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
- (๖) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมอบหมาย”

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี